

Tilgjengelighet, kompetanse og sosial utjevning. Framtidas tannhelsetjenester

Dette er tittelen på Stortingsmelding nr. 35 (2006–2007) som ble lagt frem i statsråd 29. juni. Den tar utgangspunkt i tidligere dokumenter om tannhelsetjenesten, aktuelle stortingsdokumenter og ikke minst NOU 2005: 11 om det offentlige engasjement på tannhelsefeltet og høringen som fulgte denne. Det har lenge vært bred enighet om hva som er hovedutfordringene innen tannhelsesektoren. Regjeringen ser også disse. Hittil har det kommet forholdsvis få reaksjoner på meldingen, både fra politisk hold, fra mediene og fra tjenesten. Dette kan tyde på at det vil bli gitt tilslutning til hovedtrekkene når stortingsbehandlingen kommer. Kritikerne vil trolig konsentrere seg om enkelte sentrale punkter, som at regjeringen burde ha tatt skrittet helt ut og likestilt tannhelse med annen helse når det gjelder finansiering, og at de tiltakene som skisseres for spesielle grupper med særskilte behov, er for lite forpliktende.

NTF mener at regjeringen med denne meldingen har tatt tak i mange av de viktigste utfordringene som vi ser i dagens tannhelsetjeneste, og vi kan slutte oss til de prioriteringene som skisseres. Forslagene er langt på vei i tråd med de synspunkter som NTF har fremholdt både i interne prosesser og overfor embetsverk og politikere. De reaksjonene som har kommet fra fylkeskommunene, som fortsatt får det forvaltningsmessige ansvaret, tyder på at de også kan leve med forslagene som er presentert.

Regjeringen presenterer fire områder som knytter seg til en kommende reform: En geografisk utjevningsreform, en sosial utjevningsreform, et kunnskaps- og kompetanseløft og satsning på folkehelse. Ifølge regjeringen handler tiltakene om organisering, finansiering og om metodikk. Men det handler også om innretningen av poli-

tikken i lys av målsettinger om likeverdighet og sosial utjevning.

På lengre sikt vil dette bety strukturerendringer, både for praksisformene – i offentlig så vel som privat virksomhet – og for oppgavefordelingen mellom personellgruppene, sier regjeringen. I sammendraget skisseres det en rekke utfordringer, men også mange muligheter. I lengre tid har både NTF og helse- og omsorgskomiteen på Stortinget etterlyst bedre ressursutnyttelse og samhandling mellom privat og offentlig sektor. Det foreslås å utdanne flere tannpleiere for derigjennom å frigjøre tannlegeressurser i begge sektorer. Dette, sammen med effekten av Tromsøutdanningen, er viktige elementer for å oppnå bedre geografisk fordeling av personellet. For å stimulere til flere private etableringer i distriktene, ønsker regjeringen en sterkere satsing på etablererstipend.

Disse tiltakene stiller store krav til alle aktører i tannhelsetjenesten. Blant annet forventes det endringer i klinikkstrukturen både i offentlig og i privat sektor. Men her vil det alltid være snakk om en balansegang. Større praksiser kan lettere bli objekt for investorer og kjeder. Med tanke på hva som skjedde med apotekene, er dette ikke bare av det gode. Skal vi beholde vår særegenhet og holde mest mulig orden i eget hus, bør nok dagens struktur endres med sikte på større enheter. Men ikke større enn at dagens eierstruktur i store trekk kan bevares.

NTF utfordres av regjeringen til å utvikle dagens klageordning. Den er et viktig element som er særegent for tannhelsetjenesten og som mange snakker godt om. Utfordringen for NTF er en god håndheving av de vedtak som fattes i klagenemndene. Klageordningen blir også tema på høstens representantskapsmøte.

Priser og prisopplysning er viet bety-

delig plass i stortingsmeldingen. NTF står fast på at priser på tannlegetjenester må baseres på driftskostnader og bedriftsøkonomiske beregninger. Dette må gjelde for så vel offentlig som privat virksomhet. Nasjonale maksimaltakster for behandling som gir trygderefusjon kan ifølge regjeringen virke prisdrivende og foreslås ikke innført. I stedet vil regjeringen styrke forbrukerinteressene i form av mer og bedre prisopplysning og foreslår en egen nettportal for priser på tannhelsetjenester. Det er en ordning danskene nå forsøker. Mange spørsmål knyttet til en slik måte å informere om pris på er foreløpig ubesvart. Publikum bør absolutt ha mulighet til å orientere seg om hva en ønsket tjeneste vil komme til å koste. En nettbasert prisportal kan være løsningen for noen, men er kanskje ikke like egnet for alle? Fortsatt er det nok mange, særlig i den eldre delen av befolkningen, som ikke vil benytte seg av Internettets tjenester.

Det er svært positivt at regjeringen nå vil satse skikkelig på odontologiske kompetansesentra og desentralisert videreutdanning. Likeså er det gledelig at det endelig skal komme midler til lønn for kandidater under spesialistutdanning. Dette er noe NTF har etterlyst og kjempet for i mange år.

Stortingsmeldningen vil trolig bli behandlet en gang etter nyttår. Konkrete tiltak vil komme i forslag til lovendringer og budsjett. NTF vil bli utfordret både i høringer og budsjettprosesser i tiden framover. Det blir derfor ingen anledning til å lene seg bakover og slappe av i tiden som kommer. Som om vi skulle hatt planer om noe slikt...!

Grimmestøl